

Dokumentas atspausdintas iš teismų praktikos paieškos sistemos INFOLEX. Praktika
(www.teismupraktika.lt)

Kortelė:

1820715_RegNr_A-413-438/2020

<http://www.infolex.lt/tp/1820715>

Administracinė byla Nr. A-413-438/2020
Teismo proceso Nr. 3-61-3-00965-2018-4
Procesinio sprendimo kategorija 21.2
(S)

LIETUVOS VYRIAUSIASIS ADMINISTRACINIS TEISMAS

N U T A R T I S LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2020 m. vasario 19 d.
Vilnius

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Romo Klišausko (pranešėjas), Gintaro Kryževičiaus (kolegijos pirmininkas) ir Stasio Gagio, teismo posėdyje apeliacine rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinę bylą pagal atsakovo Kalėjų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos apeliacinį skundą dėl Vilniaus apygardos administracinio teismo 2018 m. liepos 10 d. sprendimo administracinėje byloje pagal pareiškėjo L. Š. skundą atsakovui Kalėjų departamentui prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos dėl įsakymo panaikinimo.

Teisėjų kolegija

n u s t a t ė:

I.

1. Pareiškėjas L. Š. su skundu kreipėsi į Vilniaus apygardos administracinę teisumą, prašydamas: 1) panaikinti Kalėjų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos (toliau – ir Kalėjų departamentas) direktoriaus 2018 m. vasario 21 d. įsakymu Nr. P-71 (toliau – Įsakymas) jam, l. e. Alytaus pataisos namų (toliau – Alytaus PN) direktoriaus pavaduotojo pareigas, paskirtą tarnybinę nuobaudą – pastabą; 2) atlyginti bylinėjimosi išlaidas.

2. Pareiškėjas paaiškino, jog ginčijamu Įsakymu buvo pripažinta, kad jis padarė tarnybinį nusižengimą, nes nevykdė Lietuvos Respublikos tarnybos Kalėjų departamente prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos statuto (toliau – Statutas) 25 straipsnio 2 dalies, nesilaikė Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo (toliau – VTĮ) 15 straipsnio 1 dalies 1 ir 4 punktuose nustatytų pareigų, netinkamai atliko tarnybines funkcijas, nustatytas Alytaus PN direktoriaus pavaduotojo pareigybės aprašymo, patvirtinto Alytaus PN direktoriaus 2017 m. vasario 28 d. įsakymu Nr. 1-59, 8.2, 8.32 ir 8.37 papunkčiuose (šio pareigybės aprašymo, patvirtinto Kalėjų departamento direktoriaus 2017 m. lapkričio 30 d. įsakymu Nr. V- 513, redakcija atitinka 7.1 ir 7.32 ir 7.37 papunkčius) (toliau – Pareigybės aprašymas) ir skirta tarnybinė nuobauda – pastaba. Pareiškėjo nuomone, tarnybinė nuobauda jam buvo paskirta nesant tarnybinio nusižengimo sudėties.

3. 2017 m. gegužės 26 d., tapęs l. e. Alytaus PN direktoriaus pavaduotojo pareigas, pareiškėjas iš karto ėmėsi veiksmų, siekdamas jog Alytaus PN gautų licenciją teikti ambulatorines asmens sveikatos priežiūros paslaugas, nors daug metų iki to niekas šio klausimo nekėlė ir tuo neužsiėmė. Licencijavimo procedūra yra ganėtinai ilga ir jai keliami tam tikri dokumentų parengimo, personalo parinkimo, reikalingos įrangos įsigijimo bei patalpų pritaikymo sveikatos priežiūros veiklai reikalavimai. Jo nurodymu Alytaus PN Sveikatos priežiūros tarnybos vedėjas M. A. Č. (toliau – ir vedėjas) pradėjo šeimos gydytojo paslaugos licencijavimo procedūras, t. y. nuvyko konsultuotis ir aiškintis reikalavimų į Akreditavimo tarnybą, lankėsi ir konsultavosi Alytaus visuomenės sveikatos centre dėl reikalavimų higienos pasui gauti bei parengė paraišką ir dokumentus leidimui – higienos pasui gauti, teikė raštus / paraiškas reikiamai medicininei įrangai, būtinaai šeimos gydytojo veiklos licencijavimui, įsigyti. Tačiau šios procedūros užtruko dėl didelės reikiamų pateikti dokumentų parengimo apimties bei dėl nepakankamo būtinos medicininės įrangos įsigijimo finansavimo, nes įstaiga tam neturėjo skirtų lėšų, dėl ko nebuvo galimybės greitai įsigyti visą šeimos gydytojo kabinetui reikalingą įrangą. Medicininė įranga buvo nupirktą 2017 m. gruodžio mėn., 2017 m. lapkričio 24 d. buvo gautas leidimas – higienos pasas Nr. LHP. 1-143 (16.7.1.11), suteikiantis teisę užsiimti ambulatorine asmens sveikatos priežiūros paslaugų veikla.

4. Už šeimos gydytojo paslaugų licencijavimą Alytaus PN tiesiogiai buvo atsakingas ir įpareigotas tai padaryti Sveikatos priežiūros tarnybos vadovas A. Č., tai tiesiogiai numatyta jo pareigybės aprašyme. Sprendimą dėl šeimos gydytojo paskyrimo į pareigas priėmė ne pareiškėjas, o Alytaus PN direktorius. Tuo metu pareiškėjas dar nebuvo paskirtas l. e. direktoriaus pavaduotojo pareigas ir šio klausimo nekuravo, todėl paskyrus pareiškėją į l. e. direktoriaus pavaduotojo pareigas, įstaigoje jau buvo priimtas ir nors be licencijos, tačiau jau dirbo šeimos gydytojas.

5. Patikino, kad pareiškėjas, pradėjęs eiti l. e. direktoriaus pavaduotojo pareigas, ėmėsi visų įmanomų veiksmų, kad įstaiga gautų asmens sveikatos priežiūros licenciją, ir įstaiga ją gavo. Sukomplektavus specialistų komandą ir surinkus visus reikiamus dokumentus, 2018 m. sausio 5 d. Valstybinei akreditavimo sveikatos priežiūros tarnybai buvo pateiktas prašymas licencijuoti Alytaus PN ambulatorinių sveikatos priežiūros įstaigų veiklą. Licencija po visų tam reikiamų procedūrų 2018 m. kovo 12 d. buvo gauta. Šios aplinkybės rodo, kad pareiškėjas savo tarnybines pareigas vykdė tinkamai ir jo veiksmuose nėra tarnybinio nusižengimo sudėties.

6. Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekso (toliau – ir BVK) 174 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad arešto terminuoto laisvės atėmimo ir laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmės atliekančių nuteistųjų ambulatorinėms pirminės ir antrinės asmens sveikatos priežiūros paslaugoms teikti pataisos įstaigose steigiamos sveikatos priežiūros tarnybos. Šių tarnybų

struktūrą, pareigybių skaičių ir veiklos tvarką nustato sveikatos apsaugos ministras ir teisingumo ministras. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro ir Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2009 m. kovo 18 d. įsakymu Nr. V-195/IR-76 yra patvirtintas Laisvės atėmimo vietose veikiančių asmens sveikatos priežiūros tarnybų struktūros, etatų skaičiaus ir darbo tvarkos aprašas (toliau – ir Aprašas), kurio 5 punktas numato, kad laisvės atėmimo vietose veikiančių asmens sveikatos priežiūros tarnybai vadovauja ir jos darbą organizuoja tarnybos viršininkas, pavaldus laisvės atėmimo vietos direktoriui, o ne pavaduotojui. Tačiau Kalėjų departamento 2016 m. kovo 24 d. įsakymu patvirtintoje Alytaus PN struktūros schemoje yra nurodyta, kad Sveikatos priežiūros tarnyba yra pavaldi direktoriaus pavaduotojui, ko neturėtų būti, nes tai prieštarauja Aprašo 5 punktui, todėl pareiškėjas, kaip 1. e. Alytaus PN direktoriaus pavaduotojo pareigas, neturėtų būti atsakingas už sveikatos priežiūros tarnybos darbą ar šios tarnybos darbo trūkumus.

7. Atsakovas Kalėjų departamentas atsiliepime į pareiškėjo skundą prašė jį atmesti.

8. Atsakovo įsitikinimu, pareiškėjo teiginiai, kad jis ėmėsi priemonių, įdarbinus šeimos gydytoją buvo organizuojamas licencijos gavimo procedūros, vedėjas teikė paraiškas, vyko tartis su Akreditavimo tarnyba, įstaigoje trūko finansavimo, todėl užtruko procedūros licencijai gauti, vertino kaip siekį pateisinti savo neveikimu padarytą tarnybinį nusižengimą. Akreditavimo tarnyba nustatė, o Komisija konstatavo, kad įstaigoje buvo teikiamos nelicencijuotos šeimos medicinos paslaugos. Pareiškėjas nėra pasiaiškinęs dėl savo pareigos kontroliuoti reikiamų dokumentų parengimą ir pateikimą Akreditavimo tarnybai Sveikatos priežiūros tarnybos licencijai gauti.

9. Kalėjų departamento teigimu, tarnybinio patikrinimo metu ištirtos ir objektyviai įvertintos visos tarnybinei atsakomybei taikyti reikšmingos aplinkybės. Tarnybinio nusižengimo subjektu laikomas pareiškėjas – statutinis valstybės tarnautojas, turintis tarnybinį teisnumą ir veiksnumą. Tarnybos pažeidimo objektu pripažįstama nustatyta tarnybos tvarka. Tarnybinio nusižengimo objektyvioji pusė – tai statutinio valstybės tarnautojo neteisėtas elgesys (tarnybos pareigų, nustatytų Statute, VTĮ, Pareigybės aprašyme, neatlikimas, netinkamas atlikimas). Aptartos aplinkybės sudarė pagrindą daryti išvadą, kad pareiškėjas neveikė taip, kaip teisės aktais jis buvo įpareigotas veikti, todėl jo veikoje yra tarnybinio nusižengimo objektyvioji pusė. Tarnybinio nusižengimo subjektyvioji pusė – tai statutinio valstybės tarnautojo, neatlikusio ar netinkamai atlikusio pareigas, kaltė, kuri gali pasireikšti tiek tyčios, tiek neatsargumo forma.

10. Tarnybinis patikrinimas buvo atliktas nepažeidžiant nustatytos tarnybinių patikrinimų atlikimo tvarkos, patikrinimo metu nenustatyta aplinkybių, sunkinančių ar lengvinančių pareiškėjo atsakomybę. Statuto 30 straipsnio 3 dalyje nustatyti tarnybinės nuobaudos skyrimo terminai nesuėję. Už nustatytą ir įrodytą tarnybinį nusižengimą tarnybinė nuobauda, nustatyta Statuto 29 straipsnio 2 dalies 1 punkte – pastaba – pareiškėjui parinkta pagrįstai, adekvati padarytam pažeidimui, yra pati švelniausia iš galimų skirti tarnybinių nuobaudų. Skiriant tarnybinę nuobaudą, atsižvelgta į padaryto tarnybinio nusižengimo pobūdį, padarymo priežastis, pareigūno kaltės rūšį ir laipsnį.

II.

11. Vilniaus apygardos administracinis teismas 2018 m. liepos 10 d. sprendimu pareiškėjo L. Š. skundą tenkino ir panaikino Įsakymą bei priteisė 200 Eur bylinėjimosi išlaidų pareiškėjo naudai.

12. Teismas nustatė, kad Kalėjų departamento 2017 m. gegužės 26 d. įsakymu Nr. P-147 „Dėl L. Š. laikino perkėlimo į kitas pareigas“ pareiškėjas buvo perkeltas į Alytaus PN direktoriaus pavaduotojo pareigas nuo 2017 m. gegužės 29 d. iki į šias pareigas bus paskirtas asmuo. Kalėjų departamente 2017 m. gruodžio 27 d. buvo gauta Valstybinės Akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnybos prie Sveikatos apsaugos ministerijos (toliau – Akreditavimo

tarnyba) 2017 m. gruodžio 22 d. Neplaninio asmens sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumo ir kokybės patikrinimo Nr. D1-5029, D1-5016, D1-5002 ataskaita Nr. D17-303-(1.27.) (toliau – ir Ataskaita), kurioje nustatyta, kad Alytaus PN nuo 2017 m. balandžio 28 d. iki 2018 m. sausio 2 d. buvo teikiamos asmens sveikatos priežiūros paslaugos pažeidžiant teisės aktų reikalavimus. Kalėjimų departamento direktorius 2018 m. sausio 2 d. įsakymu Nr. V-1 „Dėl Komisijos galimiems Alytaus PN pareigūnų tarnybiniams nusižengimams ištirti sudarymo“ sudarė komisiją ištirti galimus Alytaus PN pareigūnų tarnybinius nusižengimus, susijusius su asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimo įstaigoje licencijavimu. Kalėjimų departamentas 2018 m. sausio 9 d. pranešimu apie tarnybinį nusižengimą Nr. LV-90 (toliau – ir Pranešimas) informavo L. Š. apie jo atžvilgiu pradėtą tarnybinį patikrinimą dėl galimai padaryto tarnybinio nusižengimo, paprašė pateikti paaiškinimus. Kalėjimų departamentas, atlikęs tarnybinį patikrinimą dėl Alytaus PN pareigūnų veiksmų, susijusių su asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimo Alytaus PN licencijavimu, priėmė 2018 m. vasario 19 d. tarnybinio patikrinimo išvadą Nr. TT-4 „Dėl Alytaus pataisos namų pareigūnų veiksmų, susijusių su asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimo įstaigoje licencijavimu“ (toliau – ir Išvada), kuria, be kita ko, Kalėjimų departamento direktoriui siūlyta pripažinti, kad pareiškėjas padarė tarnybinį nusižengimą, nes nevykdė Statuto 25 straipsnio 2 dalies, nesilaikė VTĮ 15 straipsnio 1 dalies 1 ir 4 punktuose nustatytų pareigų, netinkamai atliko tarnybines funkcijas, nustatytas Pareigybės aprašymo 8.2, 8.32 ir 8.37 papunkčiuose (aktualaus Pareigybės aprašymo redakcija atitinka 7.1 ir 7.32 ir 7.37 papunkčius), ir skirti jam tarnybinę nuobaudą – pastabą. Remiantis Išvada, buvo priimtas skundžiamas Įsakymas, kuriame nurodyta, jog pareiškėjas padarė tarnybinį nusižengimą, nes nevykdė Statuto 25 straipsnio 2 dalies, nesilaikė VTĮ 15 straipsnio 1 dalies 1 ir 4 punktuose nustatytų pareigų, netinkamai atliko tarnybines funkcijas, nustatytas Pareigybės aprašymo 8.2, 8.32 ir 8.37 papunkčiuose (aktualaus Pareigybės aprašymo redakcija atitinka 7.1 ir 7.32 ir 7.37 papunkčius), todėl pareiškėjui paskirta tarnybinė nuobauda – pastaba.

13. Pirmosios instancijos teismas pažymėjo, jog Išvadoje, kuri yra sudedamoji skundžiamo Įsakymo, kuriuo pareiškėjui buvo paskirta tarnybinė nuobauda – pastaba, dalis, yra konstatuoti pareiškėjo neteisėti veiksmai, kuriais jis pažeidė atitinkamas teisės aktų nuostatas, ir kartu konstatuota pareiškėjo kaltės forma – neatsargumas (aplaidumas). Tačiau byloje nėra jokių objektyvių duomenų, iš kurių būtų galima spręsti, kad Kalėjimų departamentas būtų vertinęs pareiškėjo kaltės formą, kodėl buvo nuspręsta, kad pareiškėjas veikė būtent neatsargiai (aplaidžiai), o ne tyčia. Teismo vertinimu, Išvadoje pateiktas pareiškėjo pareiškime pateiktų aplinkybių ir argumentų vertinimas kaip siekis pateisinti savo neveikimu padarytą tarnybinį nusižengimą, yra nepakankamas tam, kad būtų galima teigti, jog Kalėjimų departamentas nešališkai ir objektyviai įvertino kiekvieną pareiškėjo pareiškime nurodytą argumentą ir aplinkybę. Aplinkybė, kad teisės aktų pažeidimai buvo konstatuoti Akreditacijos tarnybos *per se* (lot. savaime pats) nepatvirtina pareiškėjo tarnybinio nusižengimo padarymo. Todėl vien remtis Ataskaitos išvadomis atliekant pareiškėjo tarnybinio pažeidimo tyrimą neužtenka. Kiekvienu atveju turi būti atliekamas individualių aplinkybių vertinimas. O kaip patvirtina bylos rašytiniai įrodymai – toks vertinimas pareiškėjo atžvilgiu nebuvo atliktas, formaliai konstatuotas pareiškėjo atliktas tarnybinis pažeidimas, kadangi Kalėjimų departamentas nevertino ir atitinkamai objektyviais duomenimis nepagrindė pareiškėjos kaltės formos. Atsižvelgęs į tai, teismas sprendė, jog skundžiamas Įsakymas, kuriuo pareiškėjui buvo paskirta nuobauda – pastaba – yra neteisėtas ir nepagrįstas, todėl naikintinas.

III.

14. Atsakovas Kalėjimų departamentas apeliaciniame skunde prašo panaikinti Vilniaus apygardos administracinio teismo 2018 m. liepos 10 d. sprendimą ir priimti naują sprendimą – pareiškėjo skundą atmesti.

15. Kalėjimų departamento teigimu, Įsakymas yra individualus administracinis aktas, atitinkantis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – ir VAI) 8 straipsnyje numatytus reikalavimus, grindžiamas 2018 m. vasario 19 d. tarnybinio patikrinimo išvada Nr. TT-4. Teismų praktikoje laikomasi nuoseklios pozicijos, kad individualaus administracinio akto motyvai ir nustatytos aplinkybės neprivalo būti išdėstytos viename administraciniame akte. Tuo atveju, kai individualus aktas priimamas atsižvelgiant į iki jo priėmimo surinktą pirminę informaciją, kuri pateikiama bet kokios formos dokumente (ataskaitoje, išvadoje ir kt.), pirminėje informacijoje atspindėti faktai neprivalo būti perkelti į administracinį aktą. Priimant individualų administracinį aktą pakanka padaryti nuorodą į atitinkamą šaltinį. Šiuo atveju, atsakovo vertinimu, Įsakymas turi būti vertinamas kartu su Išvada, kuri yra neatsiejama individualaus administracinio akto (Įsakymo) dalis.

16. Nagrinėjamu atveju egzistuoja visi teisės pažeidimo elementai: objektas – pažeista Statuto, Pareigybės aprašymo ir kitais teisės aktais nustatyta tvarka, subjektas – statutinis valstybės tarnautojas (pareiškėjas), objektyvioji pusė – pareiškėjui nustatytų funkcijų ir pareigų netinkamas atlikimas, o vertinant subjektyviąją pusę buvo atsižvelgta į pareiškėjo galėjimą veikti taip, kaip to reikalauja teisės aktai.

17. Pareiškėjas į laikinai einančio Alytaus PN direktoriaus pavaduotojo pareigas buvo paskirtas 2017 m. gegužės 26 d. Pareigybės aprašymo 4 punkte nurodyta, kad ši pareigybė reikalinga organizuoti auklėjamąjį darbą, psichologinę terapiją ir įstaigoje įkalintų asmenų sveikatos priežiūrą. Taigi, pradėjęs eiti šias pareigas, pareiškėjas privalėjo įsitikinti, kad įstaigoje teikiamos sveikatos priežiūros paslaugos atitinka šiai sričiai keliamus reikalavimus ir, nustačius trūkumus (pažeidimus), kuo skubiau imtis veiksmų juo pašalinti, t. y. imtis veiksmų licencijai, higienos pasui, medicinos įrangai gauti, o kol jie nėra gauti, Alytaus PN neleisti teikti sveikatos priežiūros paslaugų arba nedelsiant pranešti įstaigos direktoriui ir imtis atitinkamų veiksmų, kad minėtos paslaugos teikimas būtų sustabdytas iki tol, kol nebus užtikrinti teisės aktų reikalavimai tokiai veiklai vykdyti. Pareiškėjas, kaip atsakingas asmuo, galėjo ir privalėjo numatyti tokios veikos teisinius padarinius, tačiau nesiėmė veiksmų, kad Alytaus PN būtų nutrauktas neteisėtas sveikatos priežiūros paslaugų teikimas, kad įstaigoje būtų teikiamos pirminės ambulatorinės psichikos sveikatos priežiūros paslaugos, netinkamai kontroliavo licencijos gavimo procesą.

18. Byloje nėra ginčo dėl pareiškėjo neteisėtų veiksmų, kuriais jis pažeidė teisės aktų nuostatas. Kalėjimų departamentas, priimdamas ginčijamą Įsakymą, tinkamai nustatė ir įvertino visus teisės pažeidimui būdingus elementus, taip pat ir pareiškėjo kaltės formą – neatsargumą (aplaidumą), nes pastarasis, būdamas atsakingas už sveikatos priežiūros paslaugų teikimą Alytaus PN, turėdamas tinkamų žinių ir kompetencijos, galėjo ir privalėjo numatyti neigiamas teisės aktuose nustatytų reikalavimų nevykdymo pasekmes, bet tikėjosi jų išvengti.

19. Pareiškėjas L. Š. atsiliepime į atsakovo apeliacinį skundą prašo Vilniaus apygardos administracinio teismo sprendimą palikti nepakeistą, o apeliacinį skundą atmesti.

20. Pareiškėjo įsitikinimu, jo veiksmuose einant Alytaus PN direktoriaus pavaduotojo pareigas tarnybinio pažeidimo sudėties nebuvo, ką ir konstatavo pirmosios instancijos teismas. Sprendžiant klausimą, ar tarnybinė nuobauda buvo paskirta teisėtai, būtina nustatyti visus tarnybinio nusižengimo sudėties elementus ir analizuoti tarnybinio patikrinimo išvados pagrįstumą. Šiuo atveju pareiškėjui paskirta tarnybinė nuobauda – pastaba yra neteisėta ir nepagrįstas, nes jis nepadarė jokie tarnybinio nusižengimo, kuriame būtų visi tarnybinio nusižengimo sudėties elementai. Kaltė net nebuvo įrodinėjama, o konstatuota formaliai, remiantis tik Akreditavimo tarnybos išvada. Kalėjimų departamentas nenustatė kaltės formos, o tik formaliai nustatęs tarnybinį nusižengimą, skyrė pastabą.

21. Priešingai nei teigia atsakovas, pareiškėjas, pradėjęs eiti pareigas, ėmėsi, visų įmanomų veiksmų, kad įstaiga gautų asmens sveikatos priežiūros licenciją ir, kaip žinoma, ją gavo. Be to, pareiškėjas nėra atsakingas už sveikatos priežiūros tarnybos darbą ar šios tarnybos trūkumus.

Teisėjų kolegija

k o n s t a t u o j a:

IV.

22. Nagrinėjamoje byloje ginčas kilo dėl Kalėjimų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos direktoriaus 2018 m. vasario 21 d. įsakymo Nr. P-71 (toliau – Įsakymas), kuriuo pareiškėjui paskirta tarnybinė nuobauda – pastaba. Ši nuobauda pareiškėjui paskirta už tai, kad jis laikotarpiu nuo 2017 05 26 iki 2018 01 02 nesiėmė veiksmų, jog Alytaus PN gautų licenciją teikti šeimos medicinos paslaugas, nekontroliavo arba netinkamai kontroliavo, kad pareigūno vadovaujama Sveikatos priežiūros skyriuje dirbo šeimos medicinos gydytojas neturint įstaigoje licencijos, nesiėmė veiksmų siekiant, kad įstaigoje būtų teikiamos pirminės ambulatorinės psichikos sveikatos priežiūros paslaugos, neteikė tvirtinti direktoriui pagal kiekį apskaitomų vaistinių preparatų sąrašo, vidaus medicininio audito veiklos aprašo, 2017 m. vidaus medicininio audito plano, medicininių dokumentų pildymo ir mirčių atvejų nagrinėjimo tvarko aprašų projektų ir tokiais savo veiksmais pažeidė Lietuvos Respublikos sveikatos priežiūros įstaigų 5 straipsnio 1 dalį, 45 straipsnio 3 dalį, Lietuvos Respublikos sveikatos sistemos įstatymo 16 straipsnio 2 dalį, Asmens sveikatos priežiūros įstaigų licencijavimo taisyklių 7 punktą, Laisvės atėmimo vietose veikiančių asmens sveikatos priežiūros tarnybų struktūros, etatų skaičiaus ir darbo tvarkos aprašo 7.3 papunktį.

23. Iš šio kaltinimo matyti, kad pareiškėjui inkriminuotas tarnybinis nusižengimas iš esmės yra siejamas su jo neveikimu, t. y. netinkamu, nesavalaikiu tarnybinių pareigų atlikimu. Pažymėtina, jog tais atvejais, kai priešinga tarnybos interesams (priešinga teisei) veika padaroma neveikimu, tarnautojui (pareigūnui) neatliekant pareigų Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktikoje laikomasi nuostatos, kad neveikimas turi būti sąmoningas ir valingas asmens poelgis bei kad asmuo negali atsakyti už neveikimu padarytą veiką, jei suvokė, kad turi veikti atitinkamu būdu, bet dėl objektyvių, nuo jo nepriklausančių priežasčių to negalėjo padaryti. Šie neveikimo požymiai, nulemia ir įrodinėjimo dalyką – ar asmuo padarė priešingą teisei veiką; ar šią veiką, neveikimo forma, padarė dėl objektyvių, nuo jo nepriklausančių priežasčių, ar nesant tokių aplinkybių. Kita vertus, valstybės tarnautojo (taip pat ir statutinės tarnybos pareigūno) atsakomybė už neveikimu padarytą veiką kyla tik tokiu atveju, kai pareiga veikti atitinkamu būdu yra suformuluota konkrečiai, imperatyviai, pavyzdžiui, įtvirtinta valstybės tarnautojo veiklą reglamentuojančiuose teisės norminiuose aktuose, atitinkamos institucijos (įstaigos) vidaus teisės aktuose, kituose teisės aktais patvirtintuose valstybės tarnautojo teisinį statusą (jo teises ir pareigas) apibrėžiančiuose oficialiuose dokumentuose (pareiginėse instrukcijose, pareigybės aprašymuose ir pan.). Taigi nustatant ar valstybės tarnautojas (pareigūnas) neveikimu padarė teisei priešingą veiką (tarnybinių nusižengimą), būtina įvertinti ar konkretus jo pasirinktas elgesio modelis objektyviai prieštaravo imperatyvioms teisės aktų nuostatom, įpareigojančioms veikti atitinkamu būdu (žr. pvz. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo administracinę bylą Nr. A-438-186/2011; 2012 m. balandžio 26 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A552–2013/2012; 2013 m. balandžio 11 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A552–578/2013; Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktikos, nagrinėjant bylas dėl tarnybinių ginčų, apibendrinimo, II dalies 1.2.1.1. skyrių).

24. Byloje nustatyta, kad pareiškėjas Alytaus PN direktoriaus pavaduotojo pareigas pradėjo eiti nuo 2017 05 29. Iki tol šioje institucijoje šeimos medicinos buvo teikiamos neturint reikiamos licencijos, o pirminės ambulatorinės psichikos sveikatos priežiūros paslaugos nebuvo išviso teikiamos.

25. Šios aplinkybės įrodo, kad minėti pažeidimai sveikatos priežiūros srityje buvo padaryti prieš pareiškėjui pradėjus eiti minėtas pareigas, o tai paneigia jo kaltę, kad dėl jo veiksmų (neveikimo) atsirado teisei priešingos aplinkybės. Tokia situacija, nagrinėjamu atveju lemia, kad pareiškėjo atsakomybės jam inkriminuoto nusižengimo aspektu, aktualios yra tik tos aplinkybės, kurios patvirtintų tai, jog pareiškėjas turėjo objektyvias galimybes bei galėjo iki nuobaudos jam paskyrimo, pašalinti teisei priešingą situaciją, atsiradusią ne dėl jo kaltės.

26. Byloje nustatyta ir tai, kad reikiama licencija buvo gauta 2018 m. kovo 12 d., o pirminės ambulatorinės psichikos sveikatos priežiūros paslaugos Alytaus PN buvo pradėtos teikti nuo 2018 m. sausio 4 d..

27. Pareiškėjas teigė, kad dėl objektyvių priežasčių, nepriklausančių nuo jo valios nebuvo galimybės Alytaus PN įdarbinti gydytojo psichiatro (dėl tos srities specialistų stokos ir pan.) bei anksčiau gauti aptariamą licenciją (dėl Alytaus PN lėšų stygiaus, reikiamos medicininės įrangos nebuvimo, administracinių procedūrų trukmės licencijai gauti ir pan.).

28. Tai, kad 2017 m. liepos 11-13 d. buvo teikiamos Alytaus PN vadovui paraiškos dėl medicininės įrangos, reikalingos šeimos gydytojo licencijai gauti, o dalis jos įsigyta tik 2017 m. gruodžio 14 d., patvirtina rašytiniai bylos duomenys (b. l. 24-35).

29. Byloje įrodymų, kurie paneigtų pareiškėjo nurodytas aplinkybes bei patvirtintų tai, jog buvo finansinės – ūkinės galimybės reikiamą medicininę įrangą įsigyti anksčiau, o tuo pačiu anksčiau gauti ir licenciją bei anksčiau į darbą priimti gydytoją psichiatrą, nėra surinkta. Tokių įrodymų teismui atsakovas nepateikė, kurio teiginiai šiuo klausimu yra tik abstraktus pobūdžio, kad pareiškėjas nesiėmė reikiamų priemonių ir pan..

30. Įrodymų vertinimo prasme tai lemia, kad pareiškėjas savo teiginių pagrįstumą įrodė, o atsakovas jų nepaneigė, o tuo pačiu neįrodė, jog pareiškėjas turėjo objektyvias galimybes anksčiau pašalinti Alytaus PN egzistuojančią teisei priešingą situaciją, tačiau to nepadarė dėl tinkamo pareigų neatlikimo. Dėl šių priežasčių priešingi šiuo klausimu apeliacinio skundo argumentai yra nepagrįsti bei atmetami.

31. Apibendrinus darytina išvada, kad pirmosios instancijos teismas priėmė pagrįstą bei teisingą sprendimą dėl ko tenkinti apeliacinį skundą jame nurodytais motyvais nėra pagrindo (ABTĮ 140 str. 1 d.).

32. Tenkinamas pareiškėjo prašymas priteisti jam iš atsakovo 100 Eur išlaidas, patirtas apeliacinės instancijos teisme už advokato paslaugas, surašant atsiliėpimą į atsakovo apeliacinį skundą (ABTĮ 40 str. 1 d.).

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 144 straipsnio 1 dalies 1 punktu, teisėjų kolegija

n u t a r i a:

Atsakovo Kalėjimų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos apeliacinį skundą atmesti.

Vilniaus apygardos administracinio teismo 2018 m. liepos 10 d. sprendimą palikti nepakeistą.

Priteisti pareiškėjui, L. Š., iš atsakovo, Kalėjimų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos, 100 Eur (šimtą eurų) bylos išlaidų, patirtų apeliacinės instancijos teisme.

Nutartis neskundžiama.

Teisėjai Romanas Klišauskas

Gintaras Kryževičius

Stasys Gagys